

יחי המלך

קונטרס שבועי בענייני גאולה ומשיח

משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א מליובאוויטש

גליון א'קמד

עש"ק פ' קדושים [באה"ק: אמור], ה' אייר ה'תשע"ו
שנת הקהל

יוצא לאור על-ידי

תלמידי ה'קבוצה', 'חייילי בית דוד' - בית משיח 770

במסגרת אגודת חסידי חב"ד באה"ק, תחת נשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

שישים ושש שנה לנשיאות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א וק"י"ד שנה להולדתו

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד

מוקדש

לכ"ק אדמו"ר שליט"א

מלך המשיח

מהרה יגלה אכ"י"ר

לעילוי נשמת

הו"ח וכו' ר' מנחם מענדל הלוי

ב"ר לייב יואל הלוי ע"ה

נפטר ביום י"ב אייר ה'תשנ"ז

וזוגתו מרת רחל בת ר' מרדכי ע"ה

נפטרה ביום ט' תמוז ה'תש"ס

קאטש

ת. נ. צ. ב. ה.

*

נדפס ע"י בנם

הרה"ת ר' ברוך שמעון הלוי וזוגתו מרת פנינה

ומשפחתם שיחיו קאטש

נדפס לעילוי נשמת

ר' אפרים יונה ב"ר אורי אהרן יואל ז"ל זיסק

ולע"נ מרת ח' רחל בת ר' פנחס זליג ז"ל

ולע"נ ר' מאיר ב"ר צבי הירש ע"ה ולע"נ ר' פנחס זליג ב"ר יצחק ע"ה

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, ולזכות כל משפחותיהם שיחיו – לשפע ברכות עד בלי די

כ. ס'איז דא א גוואלדיקע פלא, דער רמב"ם האט דאך געוואוסט אז ס'וועט זיין א זמן וואס "נשחנו הסכעים", און אעפ"כ האט ער דאס אריינגעשטעלט ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין}

אויב ס'איז א דין וואס ס'איז נאר אין זיין זמן האט ער נישט געדארפט אריינשטעלן כספרו יד החזקה, ע"ד דער ער האט נישט אריינגעשטעלט די דינים וואס זיינען געווען און ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין}

אין הל' דעות שרייבט ער ענינים פון הנהגה אין אכילה ושתי', און ער האט זיך געוואוסט אז ס'וועט זיין "נשחנו הסכעים" והראי' - כזמנו לבכי זמן הש"ס איז אויך "נשחנו הסכעים", אין זיינע הלכות בופא איז פאראן שינוים לבכי ווי ס'שטייט אין ש"ס, און פאראן פארענספערן אויף דעם וויילע "נשחנו הסכעים" - אעפ"כ האט ער די דינים אויך אריינגעשטעלט אין הל' דעות, וואס דאס איז א טייל פון יד החזקה פון משנה תורה? מוז מען זאגן אז אן אידן ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} באווארבען ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} ~~און ער וועט זיין~~ ^{און ער וועט זיין} געצייילטע יארן צי אירף געצייילטע דורות - דארף מען דאס אריינשטעלן צוזאמען & מיט אלע ענינים, וואס "החורה הזו לא תהי' מוחלפת".

רפ"ו? כיום אנחנו רואים שר"ל שמורידים לאנשים מן הארכוכה ולמעלה וככל-זאת נשארים לחיות כך עשר, עשרים שנה, אולי זה מצד שהיום "נשחנו הסכעים".

אד"ש: אזוי מוז מען זאגן.

אויספרואווען די סגולות וואס ס'שטייט אין ש"ס, (אין גמרא שכתב איז דא א באזע סוביא כנוגע סגולות), וויאזוי צו פירן זיך כא דעם ענין און וויאזוי צו פירן זיך כא דעם ענין,

שטייט אין מהרי"ל (ככל אופן ס'שטייט אין ספרים פון יענע צייטן) אז מ'אסר'ס אז מ'זאל דאס נישט אויספרואווען, און מ'זאגט דעם טעם אויף דעם, אז ס'קען זיין אז ער וועט אויספרואווען און זען אז ס'שטייבט נישט, וועט ביי אים ווערן א ספק אויף אן ענין בחורה. און דער טעם (פארוואס ס'העלפט נישט) איז וויילע - "נשחנו הסכעים" (ראה לקו"ש ח"כ ע' 66 הע' 38. וש"נ).

זעט מען דא אויך די זעלבע זאך אז ש"ס האט אריינגעשטעלט סגולות אדער הנהגות - וויסנדיק אז ס'וועט זיין "נשחנו הסכעים", נאר וויילע כזמנם איז דאס געווען אן ענין סגולות

ב"ה

3

דבר מלכות

גאולה כוללת בתוכה כל הענינים (טובים) דגולה / משיחת ש"פ אחיק התנשא

7

זמן הגאולה

"אתה יכול להצילנו!" / הזמן הנוכחי ופרשת השבוע באור הגאולה

11

המעשה הוא העיקר

הוספה באהבת ישראל ובשיעורי תורה חדשים / הוראות למעשה בפועל

12

יילחום מלחמת ה' - וינצח

מדוע דווקא רוסיה מסייעת לאיבי ישראל? / קטעים קצרים ופתומים בעניני גאולה ומשיח

14

כתב-יד-קודש

נשתנו הטבעים / צילומים ממהגהת כ"ק אד"ש מה"ם על ר"ד מביקור האדמו"ר מגור ד' אייר התשמ"ו

מדור ה"דבר מלכות" מוקדש
 לזכות האשה רייזל פרומא בת ח'י רחל שתחי'
 ולזכות הרה"ת יוסף יצחק בן רייזל פרומא וזוגתו חיה מושקא בת מרים שיחיו
 ובתם רחל בת חיה מושקא שתחי'
 ולזכות הנא לאה בת ח'י רחל, עדינה בת ח'י רחל, מרים בת ח'י רחל, וצבי בן ח'י רחל שיחיו

זעט מען דא אויך די זעלבע זאך אז ש"ס האט אריינגעשטעלט סגולות אדער הנהגות וויסנדיק אז ס'וועט זיין "נשתנו הטבעים", נאר וויילע בזמנם איז דאס געווען א סגולה כו'

נשתנו הטבעים

מובא בזה צילום (מוקטן) מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על ר"ד מדבריו בעת ביקורו של האדמו"ר פנחס מנחם אלתר מגור צוק"ל (בעת שכינה כראש ישיבת "שפת אמת") – יום א', ד' אייר ה'תשמ"ג

(היחידות נדפסה בתרגום ללה"ק בספר "בצל החכמה" ע' 185 ואילך. וכן נערך על-פי' לקוט שי"ל לחג השבועות (תשמ"ג) ונדפס בלקו"ש חכ"ג ע' 33 ואילך)

להלן פענוח הצילום שלפנינו (התיבות שנוספו בכתי"ק באו בהדגשה):

כ. ס'איז דא א גוואלדיקער פלא, דער רמב"ם האָט דאָך געוואוסט אז ס'וועט זיין א זמן ווען "נשתנו הטבעים", און אעפ"כ האָט ער דאָס אַריינגעשטעלט בספרו יד החזקה, סתם. ובפרט אז דער רמב"ם שרייבט דאָך נאָר ענינים וואָס זיינען אויף אַלעמאַל אויב ס'איז אַ דין וואָס ס'איז נאָר אין זײַן זמן האָט ער ניט געדאַרפט אַריינשטעלן בספרו יד החזקה, ע"ד ווי ער האָט ניט אַריינגעשטעלט די דינים וואָס זיינען געוון אַמאַל, און וועלן ניט זין לע"ל.

אין הל' דעות שרייבט ער ענינים פון הנהגה אין אכילה ושת"י, און ער האָט געוואוסט אז ס'וועט זיין "נשתנו הטבעים" והראי' - בזמנו לגבי זמן הש"ס איז אויך "נשתנו הטבעים", אין זיינע הלכות גופא איז פאַראַן שינוים לגבי ווי ס'שטייט אין ש"ס, און מפרשים פ פאַרענטפערן אויף דעם וויילע "נשתנו הטבעים" - אעפ"כ האָט ער די דינים אויך אַריינגעשטעלט אין הל' דעות, וואָס דאָס איז אַ טייל פון יד החזקה, פון משנה תורה?

מזו מען זאָגן ע"ד הצחות אַז אַן אידנ'ס געזונט איז אויף אַזויפיל טייער, אַז אויף באַוואַרענען געציילטע יאָרן צי געציילטע דורות - דאָרף מען דאָס אַריינשטעלן צוזאַמען מיט אַלע ענינים, וואָס "התורה הזו לא תהי' מוחלפת".

רפ"מ: כיום אנחנו רואים שר"ל שמורידים לאנשים מן הארכובה ולמעלה ובכלל-זאת נשארים לחיות כך עשר, עשרים שנה, אולי זה מצד שהיום "נשתנו הטבעים".

אד"ש: אַזוי מוז מען זאָגן.

עס שטיין דאָך אין מהר"ל אַז ער האָט גע'אסר'ט מ'זאָל ניט אויספרוואווען די סגולות ווא ס'שטיין אין ש"ס, (אין גמרא שבת איז דאָ אַ גאַנצע סוגיא בנוגע סגולות), ווי אַזוי צו פירן זיך באַ דעם ענין און ווי אַזוי צו פירן זיך באַ דעם ענין,

שטיין אין מהר"ל (בכל אופן ס'שטייט אין ספרים פון יענע צייטן) אַז מ'אסר'ט אַז מ'זאָל דאָס ניט אויספרוואווען, און מ'זאָגט דעם טעם אויף דעם, אַז ס'קען זיין אַז ער וועט אויספרוואווען און זען אַז ס'שטימט ניט, וועט ביי אים ווערן אַ ספק אויף אַן ענין בתורה. און דעם טעם (פאַרוואָס ס'העלפט ניט) איז וויילע - "נשתנו הטבעים" (ראה לקו"ש ח"ב ע' 66 הע' 83. וש"נ

גאולה כוללת בתוכה כל הענינים (טובים) דגולה

מדינה זו, מסייעת לבניי להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד - שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות גם תסייע לבניי לשוב לארץ ישראל ● גם במדינה ההיא מרשים ליהודים לקיים תומ"צ ומתירים לצאת משם, ואדרבה - הם גם מסייעים לבניי לנסוע לארץ הקודש, מעין הכנה להסיוע דאוה"ע לבניי שיצאו מהגלות וללכת לאה"ק בגאולה האמיתית והשלימה ● מענה לכל אלו שמתפלאים ונבהלים מכך שמרעשים שכל יהודי צריך לעשות ולפעול שהגאולה תבוא תיכף ומיד ממש ● קטעים משיחת ש"פ אחרי-קדושים ה'תנש"א - מוגה, תרגום מאידית

עסקני ציבור), ועוד כיו"ב?!

והמענה על זה הוא, שאין מה לפחד, כיון שגאולה אין הפירוש שבטל כל "מנהגו של עולם", הדברים הטובים שנפעלו (ע"פ תורה) בגלות; אדרבה: גאולה כוללת בתוכה את כל הענינים (טובים) ד"גולה", באופן שהם מתעלים למצב דגאולה, למעלתם ושלימותם האמיתית - עי"ז שמגלים בהם את (האל"ף) אלופו של עולם, הכוונה ותכלית האמיתית בכל הפעולות (שבזמן הגלות) - איך שכל זה מגלה לחוץ את "כבודו" של הקב"ה.

ובמילא אין מה לדאוג אודות הפעולות - אפילו בעניני רשות - שפעלו (ע"פ תורה) בזמן הגלות. ואדרבה: מזה ישנה הוראה - שכל בעל עסק וכיו"ב צריך לחפש דרכים כיצד לגלות בעניני העסק וכו' שלו "כבודו" של

א. [. . .] ע"פ האמור לעיל מוצאים כמה לימודים בנוגע לעבודת בניי להביא את הגאולה, והאופן שצריכים להתכונן לגאולה - בעמדנו עכשיו ממש בסוף זמן הגלות, "גולה", ואוחזים סמוך ממש ("אָט אָט") להגאולה.

קודם כל - ישנו מענה לכל אלו שמתפלאים ונבהלים מכך שמרעשים ("מ'שטורעמ'ט") שכל יהודי צריך לעשות ולפעול שהגאולה תבוא תיכף ומיד ממש (ובהיותם אנשים "פתוחים", מבטאים הם בדיבור את פליאתם ודאגתם): כאשר משיח יבוא מיד, מה יהי' - שואלים הם - עם כל הפעולות והענינים שהם פעלו במשך כו"כ שנים בגלות: העסקים שהם הקימו, הרכוש והנכסים שהם צברו, החברים והקשרים, הן בין בניי והן בין אוה"ע, שהם יצרו (ובפרט

הקב"ה, ולנצל את עסקיו ונכסיו וקשריו – להוסיף בתורה ומצוות.

ומזה מובן גם ההוראה לאידך גיסא – אלו שחושבים שתוכן העבודה דגאולה הוא שלא יהי' קשר ולשלול ל"מנהגו של עולם" – דאדרבה: הגאולה תלוי' דוקא ב"מעשינו ועבודתינו" בזמן הגלות, ולכן צריך להיות "הסתכל בשלשה דברים": העבודה להביא את הגאולה צריכה להתבסס ב"שרית עם אלקים ועם אנשים ותוכל", לעשות דירה בתחתונים, ולהכין את העולם להגאולה – אמנם באופן ד"שרית עם אלקים ועם אנשים", להלחם עם ההעלם והסתדר דעולם, אבל באופן ד"ותוכל", "מלכותו ברצון קבלו עליהם".

החל מחלקו בעולם, ע"י הוספה בקיום המצוות, בדברים גשמיים, כולל ובמיוחד – מצות הצדקה ("עיקר המצות מעשיות"), שלוקח מהגשמיות שלו ומעשירותו שלו (שבירכו הקב"ה) ומסייע לשוני, שגם אצל הזולת יהי' מזון ולבושים, באופן ד"לכבוד ולתפארת", בהתאם ל"ממלכת כהנים", ועד"ז מסייע הוא למוסדות תורה וצדקה וכיו"ב.

וכן הוא גם בעבודתו בענייני רשות שלו – עושה זאת באופן ד"כל מעשיך יהיו לשם שמים" ו"בכל דרכיך דעהו"².

ועוד וגם זה עיקר – ע"י הפצת התורה והיהדות, והפצת המעינות חוצה. כולל ובמיוחד – לעורר יהודים בכל העולם כולו, שיוסיפו עוד יותר בלימוד התורה וקיום המצוות,

וכן גם לפרסם ולגלות בכל העולם כולו "אלופו של עולם", כולל – ע"י השפעה על אוה"ע בנוגע לקיום שבע מצוות בני נח³,

והכנתם ל"והיתה לה' המלוכה"⁴.

ב. ע"פ הנ"ל ש"גאולה" מגביהה את ענייני הגלות עצמם (ע"י העשי' מהם עצמם דירה בתחתונים), עד שדוקא העבודה בגלות מביאה את הגאולה, הרי מובן, שענייני העולם עצמו ואוה"ע עצמם (גם בזמן הגלות) מסייעים (באמת) לעבודה דהבאת הגאולה (כנ"ל).

ויש לומר, שבעמדנו בסוף זמן הגלות, סמוך להגאולה – בא הסיוע בגלוי יותר.

וכפי שרואים בדורות האחרונים במיוחד, ויתירה מזה – בזמן האחרון, ובפרט בימים האחרונים ממש:

בדורות שלפני זה גרו (רוב) בני" במדינות שבהן היו מניעות ועיכובים וכו' (לא תקום פעמיים⁵) לעבודת ה' בכלל.

משא"כ בדורות האחרונים – גרים (רוב) בני" במדינות שבהן מושלת מלכות של חסד, החל ממדינה זו (שבה נמצאים רוב מנין ובנין דבני"), שמסייעת לבני" להגיע לגאולה פנימית בעבודתם, עד – שיעשו את העבודה שתביא את הגאולה כפשוטה, ואז המלכות (של חסד) גם תסייע לבני" לשוב לארץ ישראל (בלשון הכתוב⁶: והביאו את כל אחיכם גו').

ובשנה האחרונה רואים איך שיחס זה לבני" התפשט במדינות נוספות, עד גם במדינה ההיא, שבה היו (עד לאחרונה) הגבלות בנוגע לחירות בני" בעבודתם בתומ"צ וגם בנוגע ליציאתם ממדינה ההיא – וכעת נתהפך יחסם, שמרשים ליהודים לקיים תומ"צ ומתירים לצאת משם (ללא ההגבלות שהיו פעם), ואדרבה – הם גם מסייעים לבני"

(4) עובדי' בסופו.

(5) ל' הכתוב – נחום א, ט. וראה לקו"ש חכ"ג ע' 306 הערה 55.

(6) ישע"י סו, כ.

כל זמן שלא אמרו שלגוי מרוסי' יש חלק בארץ ישראל, הם לא אמרו את דעתם בגלוי, שהרי "ברצונו נטלה מהם ונתנה לנו", למרות שהם עצמם אינם יודעים שזהו הטעם אך לפועל הם לא אמרו דעה. אולם כאשר אומרים שגוי מרוסי' יכול לומר דעה בא"י, הם אכן באים ואומרים: דעתנו היא שמכאן ואילך אסור לכם לטוס!

ג. לכאורה הדבר תמוה: זה כשלוש שנים (מל"ג בעומר תשכ"ז) שהרוסים נמצאים עם גל אחת במצרים ואפי' עם שני רגלים, הם שלחו לשם כוח אדם ומפקדים (ואף הרגו כמה מפקדים שלהם), ולמרות זאת הם מעולם לא אמרו כלום, ומדוע הקב"ה לא החזיק אותם ככה עוד קצת עד ביאת משיח?

אלא כיון שזהו דור יתום, מראה הקב"ה בגלוי עם מי יש לנו עסק, ולכן מיד כשאמרו שלגוי מרוסי' יש דעה בא"י, נחלו תיכף את המפלה בזה שהגוי אמר: אהא! אתה אומר שיש לי חלק בארץ ישראל, אזי אתנהג כבעל-הבית בארץ ישראל, והוא מתיישב (אמנם מעבר לגבול) ואומר בפירושו: עד כאן אתם יכולים לטוס ומכאן ואילך אינכם יכולים.

אך הדור שלנו כ"כ יתום עד שאפילו לא מקשרים בין שני הדברים; הרי היצר הרע הוא אומן במלאכתו, אזי הוא משכנע שצריכים לחפש דרכים מה לעשות, ואי-אפשר להבין מה קרה כאן לפתע.

ואין פוצה פה ומצפצף!...

[. .] במקום זה מה עושים – מכניסים גויים מרוסי' לארץ ישראל, ואומרים שהם "יהודים"!

לא כתוב בשום מקום שגוי צריך לקיים מצוות, מלבד שבע מצוות בני נח, ושבע מצוות אלו ניתן לקיים גם ברוסי'. המצוות שבעיקר אין אפשרות לקיים שם הם אלו שגוי אינו מחוייב בהם, ואדרבה: אסור לו לקיים אותם, אסור לו ללמוד תורה שבעל פה.

ואעפ"כ מה עושים? כאשר מגיע גוי לארץ ישראל ואומר שברצונו להיות "יהודי", לא מציבים בפניו תנאים של קיום מצוות כגון: שבת, הנחת תפילין, ציצית ואפילו לא למול את עצמו, שהרי כפי' דתית – זאת לא!... הדבר היחידי ששואלים אותו הוא – האם רצונו בחלק בארץ ישראל, וכיון שבה הוא חפץ אזי נותנים לו נייר שהוא "יהודי"!

[. .] מכך נובעים כל הצרות הללו – הקב"ה ראה שרוצים להכניס גויים מרוסי' לארץ ישראל ואף אחד אינו מוחה על כך, לכן הוא הראה מה יוצא מזה.

ד. בתחילה שאלו מהו ההבדל בין גוי מרוסי' לגויים אחרים, אך אח"כ עבר רגע קט ואף אחד לא מוחה ע"כ, וכך זה נותר, ואז החלו הצרות מהרוסים, ולאחמ"כ הם מסתובבים ומחפשים מה לעשות, כיצד ניתן לתקן זאת.

מה אתה מחפש לתקן את המסובב? הרי יש כאן סיבה ומסובב, ומדוע אתה מחפש לתקן את המסובב, הרי כאשר הסיבה נשארת המסובב יכול לחזור שוב, אלא יש לתקן את הסיבה, והסיבה היא כנ"ל שרוצים לומר על גוי מרוסי' שהוא "יהודי" ושיש לו חלק בא"י, ושהוא יכול לומר שם דעה.

והצרה גדולה יותר כיון שאף אחד לא אמר כלום ע"כ; כל אחד מחזיק מעצמו כגדול

מדוע דווקא רוסיה מסייעת לאויבי ישראל?

א. [בנוגע ל"מיהו יהודי":] כל הענין החל מזה שתשעה אנשים החליטו (ובהם גופא היו לאחמ"כ כנגד ארבעה) שאין צורך בגיור כהלכה, ודי בזה שישאלו את הגוי האם הוא רוצה חלק בארץ ישראל, ואם הוא ישיב בחיוב אזי הוא "יהודי"!

לאחמ"כ התקבלה החלטה זו ע"י מאה ועשרים איש שאמרו שהם מדברים בשם של שניים וחצי מליון יהודים, ח"ו!

אחר-כך הגיע רב ואמר, שאמנם זקוקים לגיור כהלכה, אך בנוגע לאלו שהגיעו מהמדינה ההיא, מרוסי, צריכים להקל, זאת-אומרת, שאם מגיע גוי מרוסי ואומר שרצונו להיות "יהודי" ולקבל חלק בארץ ישראל, הוא נהי' "יהודי" וצריך לקבל חלק בארץ ישראל!

מה יצא מזה – שמיד תוך כדי דיבור ועל אתר, שלחה רוס' אנשים שהתיישבו בסמוך לתעלת סואץ והכריזו שמהיום אינכם יכולים לטוס יותר מעל השטח הזה.

ב. כאן אנו רואים מיד את הקשר בין שני הענינים:

רוסי' אומרת: הנכם נותנים לנו חלק בארץ ישראל, כלומר, אתם אומרים שיש לנו דעה שם, א"כ נאמר לכם את דעתנו – עד כאן תטוסו ותו לא! מעתה ואילך אינכם יכולים לטוס משטח זה והלאה.

לולא הסבר זה, לא ניתן בשום אופן להבין מה קרה כאן: מאז ומתמיד שלחה רוס' אנשים ונשק למצרים אך היא עשתה זאת בחשאיות, ותמיד כשהיא רצתה לומר משהו היא אמרה זאת ע"י השגריר או מישהו אחר, מעולם הם לא העיזו לומר משהו ישירות ליהודים; תמיד הוא (המנהיג הרוסי) הציע עצות ואף ביקר בעצמו במצרים, אבל אף פעם הוא לא אמר משהו ישירות ליהודים, וכאן לפתע הם אמרו שיותר לא יוכלו לטוס.

וההסבר לכך הוא: כאשר מגיע רב ואומר שאמנם זקוקים לגיור כהלכה (ואלו שאינם מגיירים כהלכה עושים שלא כדיון), אולם כאשר מגיע עולה מרוסי' לארץ ישראל אזי יש להקל, זאת-אומרת, שכאשר באה גוי' או בא גוי מרוסי' ואומרים שרצונם להיות יהודים, וכששואלים אותם האם רצונכם בחלק בארץ ישראל הם עונים בחיוב והם חפצים להביע את דעתם בא"י, במקרה כזה – אומר אותו רב – יש לתת להם נייר שרשום בו שהם "יהודים"!

– לכן הם (הרוסים) אמנם החלו לומר את דעתם בגלוי.

לנסוע לארץ הקודש. מעין הכנה להסיוע דאווה"ע לבנ"י שיצאו מהגלות וללכת לארץ הקודש בגאולה האמיתית והשלימה.

ג. נוסף על הסיוע הישר דאווה"ע לבנ"י – ישנם גם ענינים שבהם רואים את שאווה"ע בעצמם עושים פעולות של טוב וחסד, שמגלים עוד יותר שיש בעה"ב לבירה זו⁷, כהכנה ל"והיתה לה' המלוכה" בגאולה האמיתית והשלימה,

לא כפי שהי' פעם, שדוקא עם ישראל (אע"פ ש"אתם המעט מכל העמים"⁸), השלים בפועל את הכוונה דדירה בתחתונים, ואחדות ממלכיות אוה"ע התנהגו באופן אכזרי אחת אל השנית, והתעסקו בעיקר בתועלת עצמן, או בכיבוש מדינות אחרות וכיו"ב.

מהענינים הגלויים שנתוספו בימים אלו ממש שבהם רואים את שהעולם ואווה"ע מתכוננים ומסייעים בדרך לגאולה – ע"י ענין הצדקה והחינוך, שני יסודות עיקריים בישונו של עולם, "לשבת יצרה"⁹:

ידוע ומפורסם (בכל המכתבי-עת) אודות המאורעות בימים האחרונים – שמדינה זו (המיוסדת על צדקה וחסד, כידוע) ניצלה את חוזק כחה לסייע ולהציל אנשים במקום רחוק בעולם (הרחק ממדינה זו), אע"פ שע"י לא באה תועלת ישרה לתושבי מדינה זו:

מדינה זו שלחה ריבוי אנשים ואנשי חיל מצבאה לסייע לפליטים במקומות ההם, ביחד עם מזון ובגדים ורפואות. במקום להשתמש באוירונים לעניני כיבוש, ובמקום להשתמש במזון ובגדים עבור אזרחי מדינה זו – משתמשים בהם להציל אנשים אומללים, ובפרט ילדים קטנים, מקור, עד מהיפך החיים.

ובזה רואים את הרחמנות דתושבי מדינה

(7) ראה ב"ר רפ"ט.

(8) ואתחנן ז, ז.

(9) ישע"י מה, יח.

זו: כאשר הם שמעו וראו את אנשים סובלים – הגם שאין הם קרוביהם, ואף-פעם לא היתה להם שייכות עמם – התעוררה המדינה לסייע להם. בהתאם לשיטה דמדינה זו בעניני צדקה, שמסייעים לאנשים בכל העולם כולו, ואין מחכים אפילו לבקשת עזרה.

עד"ז ידוע גם שבימים האחרונים יצא מנהיג מדינה זו בהכרזה והוראה מפורטת בנוגע לחינוך הנוער. בהתאם לזה שבתחלת נשיאותו הכריז ששאיפתו היא להזכר כ"עזדוקיישען (חינוך) פרעזידענט", בגלל הפעולות והשינויים הגדולים לטוב שהוא ינהיג בכדי לחזק את החינוך במדינה זו.

החידוש במאורעות האחרונים (בין היתר) מובנת בפשטות: הגם שאצל בנ"י אין זה חידוש, כיון שאצלם תמיד היתה ההנהגה ע"פ התומ"צ, בענין הצדקה וחינוך וכו' – הרי זה מגלה עוד יותר את שיש בעה"ב לבירה זו, שזהו היסוד האמיתי לצדקה וחינוך (וכמדובר כמ"פ, שהצלחה אמיתית בחינוך תלו' בידיעה והכרה של הילד בבוא עולם ומנהיגו).

וכל זה הוא – נוסף על עוד כמה ענינים שקורים בהשגחה פרטית מדי יום ביום, הן בנוגע להכלל והן בנוגע לכל אחד ואחד בעניניו הפרטיים – והכוונה בזה היא, שזה יגלה עוד יותר את שהעולם מסייע לעשות דירה בתחתונים ולהביא את הגאולה,

[כולל – שבשבוע האחרון מצאו בפניה נידחת בעולם אבנים טובות ומרגליות, ע"י ברכתו של הקב"ה [בדוגמת "והנשואם הביאו את אבני השהם ואת אבני המילואים לאפוד ולחושן"¹⁰ (עבור בגדי הכהונה), שהעננים הביאו¹¹], והכוונה בזה היא – שמנצלים זאת לקישוטי כלה, להוסיף בצדקה, כנ"ל].

ד. המסקנא מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

(10) ויקהל לה, כז.

(11) ת"י עה"פ.

(* הננו מפרסמים שיחה זו שוב במלאת 40 שנה לאמירתה, ובקשר עם עליית גויים רבים מרוסיה לארץ ישראל בשנים האחרונות, ומעורבותה של רוסיה בפיתוח הכור האטומי באירן. המו"ל.

ההוראה ונתנית כח, שאפילו אם הי' חסר משהו הרי אף פעם אין מקרה אבוד ויכולים **תמיד לתקן**.

ועוד ועיקר - שיתגלו ויתתקנו כל הענינים שנראים שהם אבדו, או שאמנם נאבדו בגלות, כולל - אבדו למעליותא (בהיותם למעלה מגדר גילוי) - גילוי הקץ ש"לבא לפומא לא גליא"¹⁴, ומשיח צדקנו, שבא "בהיסח הדעת"¹⁵ (כי אם במציאה), שנאמר **"מצאתי דוד עבדי"**¹⁶ (במזמור פ"ט בתהלים¹⁷), וזה מתגלה במזמור צדי"ק¹⁸ - "ויהי נועם ה' אלקינו עלינו ומעשה ידינו כוננה עלינו ומעשה ידינו כוננהו"¹⁹, בבית המקדש השלישי, בגאולה האמיתית והשלימה, גאולת כל בני, "בנערינו ובזקנינו גו' בבנינו ובבנותינו".

14 ז"ח בראשית ה, א. מדרש תהלים ט, ב. וראה גם סנהדרין צט, א.

15 סנהדרין צו, סע"א.

16 ראה בר פכ"ט, ג.

17 פסוק כא.

18 ולהעיר שבאות "פ"ף בו נגאלו אבותינו ממצרים שנאמר (שמות ג, טז) פקד פקדתי אתכם [ולהעיר שמה ה' בן פ' כשגאל את ישראל ממצרים], צ"ץ בו עתיד הקב"ה לגאול את ישראל ולומר להם צמח צמחתו לכם שנאמר (זכרי' ו, יב) איש צמח שמו ומתחתיו יצמח ובנה את היכל ה'" (פרד"מ פמ"ח). ובמדבר ס"פ קרח מביא הכתוב (ירמי' כג, ה): והקימותי לדוד צמח צדיק גו' (וראה פי' הרד"ל לפד"א שם). וראה ד"ה לך באוה"ת (עדרת, א). תרכ"ז. תר"ל.

19 פסוק טו"ב.

הגאולה באה דוקא ע"י העבודה בגלות, דגילוי אלופו של עולם ב"גולה", כך שדור זה, דור האחרון בגלות, יהי' הדור הראשון להגאולה.

והקב"ה עוזר שרואים במאורעות האחרונים בעולם איך העולם בעצמו מסייע ומוביל לגאולה.

ובפשטות פירוש הדבר הוא - כנ"ל - שכל יהודי צריך להוסיף ב"מעשינו ועבודתינו" בכלל שמביאים את הגאולה, כולל ובמיוחד - כמדובר בהתוועדות שלפנ"ז - בלימוד התורה בעניני גאולה, בתושב"כ (ש"כל הספרים מלאים בדבר זה"¹²), ותושבע"פ, משנה וגמרא ומדרשים וכו'.

ובזה גופא - צריכים להוסיף ע"פ ההוראה דפסח שני, "ס'איז ניטאָ קיין פאַרפאַלן"¹³ (אין אף פעם מקרה אבוד) - לעשות חשבון צדק אם תקנו והשלימו את העבודה בעבר כדבעי, או שיכולים עוד להוסיף בזה; ויש בזה את

12 ויש לומר הדיוק ב"מלאים" (ש"מלא" ע"פ תורה פירושו - שמלא כולו), שגם הפסוקים ב"כל הספרים" שאינם מדברים (בגלוי) בעניני גאולה, או אפילו שתוכנם הפני (לכאורה) מענין הגאולה - הרי, לאמיתתו של דבר, תוכנם האמיתי הוא "דבר זה" - ענין הגאולה. וע"י עיון והעמקה בפירוש פסוקים אלו (במפרשים וכו') נראה בגלוי ש"כל הספרים מלאים בדבר זה". ויומתק ע"פ המבואר לעיל, שפנימיות ענין הגלות ("גולה") הוא ענין הגאולה, אלא שמגלים זה ע"י גילוי האל"ף אלופו של עולם בגלות, שעי"ז נעשה "מגולה" - "גאולה".

13 "היום יום" יד אייר, פסח שני. ס' השיחות תש"א ע' 115.

הוספה באהבת ישראל ובשיעורי תורה חדשים

[. .] הלימוד וההוראה מהאמור לעיל בנוגע לפועל:

אע"פ שנמצאים בגלות, ובחושך כפול ומכופל דעקבתא דמשיחא, וההעלמות והסתרים דנה"ב כו' מתגברים תמיד, צריך לדעת - שאדרבה: דוקא במצב זה נותנת התורה תוספת כחות לתקן את החסרונות שעלולים להיות מצד מיעוט הלבבות, עי"ז שבנ"י **מוסיפים** ביתר שאת וביתר עוז בעבודתם, ועי"ז נעשה - "הוכפל בו כי טוב" (למעלה מהטוב שישנו כאשר אין העלמות).

צריך לדעת שכשנמצאים בגלות, יש לכל יהודי בשלימות את חלקו בארץ ישראל, ויתירה מזו - "קדש הקדשים", ובאופן שהקב"ה נעשה "חלקו ונחלתו", וכידוע פתגם רבותינו נשיאינו שהנשמה מלכתחילה לא הלכה לגלות כו'.

ואין הדבר תלוי אלא ברצונו - שזה יהי' **אצלו בגלוי**, בחייו היום-יומיים.

ובפרט בעמדנו בימי הספירה (ובשבת השלישית דהספירה), שאז ישנם כחות מיוחדים לתקן את המדות, וכל הענינים הדורשים תיקון.

ובמיוחד - תיקון כל הענין ד"לא נהגו כבוד זה לזה", ע"י ההתדברות האחד עם השני, מתוך שלום וידידות, ועד - לבוא למסקנה, ואדרבה - עי"ז ש"אין דיעותיהם שוות", המסקנה היא יותר נכונה. [ואפילו באם נשאר ענין שא"א להתדבר עליו - הולכים לשלישי המכריע, רבני המקום, ומתנהגים לפי הוראתם ופסק-דינם - כפי הסדר ע"פ תורה, כמובן וגם פשוט].

ואדרבה: בימים אלו דספירת העומר הוא זמן המתאים **להוסיף** בכל הפעולות דאהבת ישראל וקירוב הלבבות (ובמכ"ש לתקן את החסרון שבזה).

ועוד והוא העיקר: להוסיף בכל הענינים בתורה ומצוות, לימוד התורה, נגלה דתורה [כולל - לחזק הלימוד דפרקי אבות בשבתות אלו] ופנימיות התורה [ובהדגשה - בעמדנו בסמיכות ליום ל"ג בעומר, יום שמחתו של רשב"י, מ"ת דפנימיות התורה, שרשב"י הוא מקור הגילוי דפנימיות התורה, ובהאי סיפרא דילך דאיהו ספר הזהר],

ובפרט - להוסיף שיעורי תורה חדשים **ברבים** [כמדוגש בפרק דשבת זה "עשרה שיושבים ועוסקים בתורה", ובפרשתנו - "ונקדשתי בתוך בני ישראל", אין עדה פחותה מעשרה], נוסף להתמדה בשיעורים הקבועים,

כולל גם - סיומים בתורה. . ו"גדול תלמוד שמביא לידי מעשה" - הוספה בקיום המצוות בהידור, ולקבל החלטות חדשות בכל הפעולות טובות בעניני יהדות, ובכלל - הפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה.

(משיחת ש"פ אמור, ח' אייר ה'תשמ"ט - מוגה, תרגום מאידית)

מוקדש לעילוי נשמת

ר' יהודה ב"ר **צבי הירש** ע"ה **סטראל** - נפטר ביום כ"ז אלול

ולע"נ זוגתו **טשרנא גיטל** בת ר' **יעקב** ע"ה - נפטרה ביום ה' טבת

יה"ר שתיכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורננו שוכני עפר" והם בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

נדבת בנם - יבלחט"א - הרה"ח **שמואל סטראל** ומשפ' שיחיו

"אתה יכול להצילו!"

הנחה: "ועד הנחות התמימים". תרגום ועריכה: מערכת "יחי המלך"*

נשיא דורנו הטיל על כאו"א את השליחות, ופקד עליו בסגנון ברור: "לא תעמוד על דם רעך!"¹

דווקא בסגנון זה – סגנון ברור המבטא בבהירות ("קלאָרער הייט") שלא מדובר בבקשה בענין פרטי ומהיכי תיתי וכו', אלא – "לא תעמוד על דם רעך":

עליכם לדעת שישנם יהודים העומדים בדרגת "עצמות היבשות"², וזו פשוט סכנת פקוח נפשות של "דם רעך"³ – הוא עומד לאבד את "הדם הוא הנפש"³, את התורה ומצוות ש"הם חיינו ואורך ימינו"⁴, ולאבד את שייכותו וחיותו מזה.

מודיע לו נשיא דורנו: "לא תעמוד על דם רעך", וכפירוש רש"י⁵: "לראות במיתתו ואתה יכול להצילו", כלומר, נשיא דורנו הודיע ש"אתה יכול להצילו" – במילא אתה צריך להצילו!

הנך רואה יהודי שטובע ב"מים רבים" של טרדות הפרנסה – אתה צריך להצילו!

הנך רואה יהודי שהוא "טובע בנהר" [ולהעיר שהלשון בשו"ע אדה"ז⁶ הוא "טובע בים"], טובע ב"מים רבים"⁷ ו"מים הזדונים"⁸ של טרדות הפרנסה (כפי שהוא מפרש בתורה אור⁹ ובהמשך מים רבים¹⁰ מבעל יום ההולדת דב' אייר), "ואתה יכול להצילו" – אתה צריך להצילו!

ומה שהנך טוען, שאם תנסה להצילו זה יכול לגרום לך לעמוד בסכנה – כיון שנוסף ע"כ שהוא "טובע בנהר" אזי "חל" או לסטים באים עליו¹¹, ובמילא אתה בין-כך לא תוכל להצילו,

ע"כ אומרים לך ש"אני ה"י": הקב"ה בעה"ב על החי', הלסטים והנהר, ובעה"ב על כל

* לכללות שיחה זו ראה לקו"ש חל"ב ע' 120 ואילך.
 (1) פרשתנו יט, טז.
 (2) יחזקאל לז, א ואילך. וראה שיחת ש"פ אחרי ש.ז. סל"ו ואילך (סה"ש תשמ"ו ח"ג ע' 316 ואילך).
 (2*) כן נקט להלכה בשו"ת מהרשד"ם חיו"ד סר"ד (הובא בכנסת הגדולה לטור חו"מ ר"ס תכו) – לענין הצלת נפשו מיני שחת שלא ישתמד או שאם נשתמד להושיבו לדת משה. ובשל"ה חלק תושב"כ פרשתנו (שמה, ב) "כ"ש בהצלת הנפש שאם יראנו עושה עבירה שמאבד עולמו יצילהו" (וראה גם מנ"ח מצוה רלט. וראה שקו"ש בביאור הר"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג ח"א עשה כח (קעב, א ואילך)). (הערה 35 מלקו"ש שם).
 (3) ראה יב, כג.
 (4) נוסח תפלת ערבית.
 (5) פרשתנו שם עה"פ.
 (6) חו"מ הל' נזקי גוף ונפש ודיניהם ס"ז.
 (7) שה"ש ח, ז.
 (8) תהלים קכד, ה.
 (9) ר"פ נח.
 (10) תרל"ז – בתחלתו. פע"ה.
 (11) כמבואר בארוכה לפני"ז בהשיחה (לקו"ש שם),

בלשון עבר, עכ"פ רגע א' לאחרי זה!

במדרשי חז"ל מצינו שמישיח צדקנו (אליהו הנביא) יתגלה תחילה בגליל⁷, ובגליל גופא – בטבריא⁸, ש"טובה⁹ ראייתה¹⁰; אבל, איש לא יקפיד גם אם אליהו הנביא יבוא בחוץ לארץ, אפילו בברוקלין, ולמחרתו יבוא משיח לטבריא.
 (מתוך ספר השיחות תשמ"ט ח"ב ע' 741 ואילך וע' 750 ואילך)

(7) זהר ח"א קיט, א. ח"ב ז, ב. ט, רע"א. רכ, א.
 (8) ראה נצו"א לזח"ב שם (ז, ב. רכ, א). נצו"ז לזהר שם.
 (9) ושי"ן. רדב"ז לרמב"ם הל' סנהדרין פי"ד הי"ב.
 (10) ולהעיר, שמישיח קשור עם ענין הראי' – כידוע שלימוד התורה דמישיח צדקנו יהי' באופן של ראי' (ראה לקו"ת צו יז, א. ובכ"מ).
 (9) מגילה ו, א.

מוקדש לעילוי נשמת
 הרה"ח ר' משה נחום בהרה"ח ר' מרדכי מענדל ע"ה קדנר
 נפטר כ"ב ניסן - אחרון של פסח, ה'תשע"א
 יה"ר שתכף ומיד יקויים היעוד "הקיצו ורנגו שוכני עפר" והוא בתוכם, בגאולה האמיתית והשלימה

המשך השיחה מעמוד 13:

מישראל, וכגדול שבגדולים, ובמילא תמיד הוא יכול לקפוץ בראש [שבאמת הוא יכול לקפוץ בראש מצד מה שהגמ' אומרת במס' מגילה (יב, ב – "הדייט קופץ בראש")], וכיון שהוא גדול שבגדולים" (ויש לו גם "הסכמה" מהגמ' הנ"ל לקפוץ בראש), במילא הוא רוצה תמיד להיות "קופץ בראש", משא"כ במקרה-דנן, כאשר צריכים לעשות משהו בפועל הוא איננו עושה מאומה.

ואין פוצה פה ומצפצף! הדבר לא נוגע לאף אחד!...

טוענים שבין כך לא יפעלו כלום, אך הדין של "הוכח תוכיח את עמיתך" הוא "אפילו מאה פעמים", כלומר, אפי' אם הוא ניסה תשעים ותשע פעמים וזה לא עזר, חל עליו חיוב להוכיח עוד הפעם.

ויהי רצון שיקוימו הפסוקים בפרשתנו: "כי ביום הזה יכפר עליכם", "וכפר את מקדש הקודש", "והיתה זאת לכם לחוקת עולם לכפר על בני ישראל מכל חטאתם".
 (תרגום חפשי של קטעים משיחת ש"פ אחרי, מבה"ח אייר ה'תש"ל - בלתי מוגה)

העולם כולו, וכאשר הוא אמר ש"אתה יכול להצילו", הרי בודאי שאתה יכול להצילו וזה לא יזיק לך!

ועד"ז, כיון שנשיא דורנו – "לב כל קהל ישראל"¹² – אמר ש"אתה יכול להצילו", הרי זה דבר ברור שאתה יכול להצילו וזה לא יזיק לך!

והראי' לזה¹³, היא מכך שאתה רואה אותו "טובע בנהר" ("לראות במיתתו"): אילו לא יכולת להצילו לא היו מראים לך זאת, משום שלא תצמח מכך שום תועלת (שהרי לא מצערים יהודי סתם ומודיעים לו על יהודי שטובע, ר"ל, כשאין ביכולתו להצילו) – וכיון שאתה רואה זאת, הרי זו ראי' ש"אתה יכול להצילו!"

הוראה מיוחדת כשקוראים וחיים עם פ' קדושים

אך היות שסוף-כל-סוף יש להסתדר גם עם היצר-הרע ("קלוגניקער"), הטוען שביכולתו לעסוק בעניינים אחרים טובים יותר, עניינים רגועים, זקן ואינו לפי כבודו וכיו"ב; וגם כשאומרים לו שהטילו עליו שליחות מהקב"ה ע"י נשיא דורנו להציל יהודים שעומדים בסכנה, ובל' הכתוב: "לא תעמוד על דם רעך", "אתה יכול להצילו" – זה לא מספיק עבורו, לכן אומר הקב"ה [בהמשך הכתוב]: "אני ה'", ומפרש רש"י: "נאמן לשלם שכר ונאמן להפרע!"

בכדי להסיר גם את מניעת היצר ולהראות לו שגם בשבילו כדאי הענין – מודיע לו הקב"ה "אני ה'" – "נאמן לשלם שכר", ובלשון המשנה בפרקי אבות דשבת ז'14: "ודע לפני מי אתה עמל ומי הוא בעל מלאכתך שישלם לך שכר פעולתך" – שכר בעולם הבא, ואם זה "מעט" מדי עבורו – יש גם שכר בעולם הזה, וכל הדרגות בשכר (כפי שהרמב"ם מונה¹⁵).

אך לפעמים ישנו יצר כזה מחוצף שבשבילו זקוקים גם ל"מקל", ולכן אומרים גם לו "אני ה'" – "נאמן להפרע", לא על אף יהודי חו"!

וזוהי ההוראה המיוחדת שישנה מהזמן הנוכחי כשקוראים וחיים (כתורת אדה"צ¹⁶) עם פ' קדושים, "קדושים תהיו כי קדוש אני"¹⁷, אשר אחד מהציוויים בה הוא "לא תעמוד על דם רעך" – ההכרח והחייב על כאו"א לעסוק בהפצת היהדות והפצת המעיינות חוצה, בכדי להציל יהודים שנמצאים במצב של פקוח נפש ברוחניות, כנ"ל.

(משיחת ש"פ קדושים, ב' דר"ח אייר ה'תשמ"ו – בלתי מוגה)

הביאור בפרש"י, שמדובר באותו מקרה של אדם הטובע בנהר כאשר על שפת הנהר "חי' או לסטים באים עליו".

(12) ע"פ ל' הרמב"ם הל' מלכים פ"ג ה"ו.

(13) ראה גם לקו"ש שם ע' 125-6.

(14) פ"ב מ"ד.

(15) הל' תשובה פ"י ה"ב. פיה"מ לסנהדרין הקדמה לפ' חלק ד"ה וכת חמישית.

(16) "היום יום" ב' חשון. סה"ש תש"ב ע' 29 ואילך. ועוד.

(17) יט, ב.

הצורך לפסק דין שמישיח צריך לבוא תיכף ומיד

קטע מרשימת דברי כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א בעת ביקור

הרבנים הראשיים בארץ הקודש הרב אברהם הכהן שפירא

והרב מרדכי אליהו – יום ג' פ' בהר, י"א אייר ה'תשמ"ט

– הוגה ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א* –

כ"ק אדמו"ר שליט"א: [. .] כיון שספר הרמב"ם הוא חלק מהתורה שנאמר בה "הפך בה והפך בה דכולא בה"¹, הרי, בכל פעם ופעם יש להוסיף בהלימוד עוד פרט, עוד דיוק וכו', ובפרט כשנמצאים בעקבתא דעקבתא דמשיחא, ואם לא עכשיו אימתי!

ברמב"ם שם ישנה הדגשה נוספת – "כל מי שאינו מאמין בו או מי שאינו מחכה לביאתו כו"², היינו, שהחייב הוא לא רק להאמין בביאת המשיח, אלא גם לחכות לביאתו, וכמ"ש בהי"ג עיקרים "אני מאמין בביאת המשיח . . אחכה לו בכל יום שיבוא".

הרב שפירא שליט"א: האמונה בביאת המשיח והצפ"ל לביאתו – הא בהא תליא, כלומר, אם אינו מחכה לביאתו, ה"ז הוכחה שאינו מאמין בו כדבעי, כי, אילו היתה האמונה שלו כדבעי, איך יתכן שלא יחכה ויצפה לביאתו?!... אם אתה מאמין שישנה טובה גדולה כזו – איך יתכן שאינך משתוקק מחכה ומצפה לטובה זו?!... ואם אינו משתוקק ומחכה לביאת המשיח, חסר באמונה שלו!

הרב אליהו שליט"א: האמונה וההשתוקקות לביאת המשיח כוללת גם שיבוא מהר, תיכף ומיד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: גם פרט זה מביא הרמב"ם בספר הי"ד – "הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין"², "מיד" דייקא.

הרב אליהו שליט"א: בפעם הקודמת³ דיברנו על המשיח, והיינו צריכים לעשות החלטה, פסק-דין, שמישיח צריך לבוא מיד.

כ"ק אדמו"ר שליט"א: כפי הרשום בזכרוני – הדגשתי אז⁴ גם ע"ד הצורך לפסק דין שמישיח צדקנו צריך לבוא תיכף ומיד, כולל כמובן במעמד זה – שנמצאים כאן יותר משלשה רבנים, וביניהם – רבנים מארץ ישראל, אשר, "אין תורה כתורת ארץ ישראל"⁵, ובפרט תורת כהן, ותורת הראשון לציון (ב"ציון" גופא – "ראשון לציון").

הרב אליהו שליט"א: "ובא לציון גואל"⁶.

כ"ק אדמו"ר שליט"א (בחיוך): "ובא לציון גואל" – נאמר בלשון עתיד, וצריך שיהי' כבר

(1) אבות פ"ה מכ"א.

(2) הל' תשובה פ"ז ה"ה.

(3) אור ליום ב' פ' תזריע, כ"ז אדר שני ה'תשמ"ו.

(4) ר"ד הנ"ל ס"ב.

(5) ב"ר פט"ז, ד.

(6) ישעי' נט, כ.

(* הערת המו"ל: צילומים נדירים מהגהת כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א על ראשי-דברים מביקור זה נדפסו לראשונה בקונטרס "יחי המלך" גליונות קנא ע' 18, רב ע' 15, רג ע' 15, שז ע' 15, תשעו ע' 15.